

Sygn. akt II Cz 27/14

POSTANOWIENIE

Dnia 11 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Starosta

Sędziowie: SO Irena Dobosiewicz

SO Tomasz Adamski (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2014 roku w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku J. G., G. O. i L.

L.

z udziałem H. S.

o wyrażenie zgody na dokonanie czynności przekraczającej zwykły zarząd

na skutek zażalenia uczestnika

na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 23 października 2013

roku sygn. akt II Ns 3161/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

II Cz 27/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 października 2013 roku Sąd Rejonowy w Bydgoszczy uwzględnił wniosek wnioskodawców o zabezpieczenie roszczenia poprzez ustanowienie zarządcy rzeczy wspólnej w postaci jachtu żaglowego (...)nr rej. (...)na czas toczącego się postępowania, w osobie J. G..

Sąd I instancji wskazał, że wnioskodawcy wskazali, że są współwłaścicielami jachtu żaglowego stacjonującego w Chorwacji. Z uwagi na miejsce stacjonowania jachtu, konieczność jego właściwej konserwacji, dokonywania napraw, a także zarządzania rzeczą wspólną (w tym jej czarterowanie) koniecznym jest powierzenie zarządu jednej osobie, a to - jak dotąd - nie było możliwe z uwagi na postawę uczestnika H. S., który odmawia podpisania porozumienia, a z jachtu korzysta bez uzgodnień z pozostałymi współwłaścicielami.

Sąd wskazał, że zgodnie z przepisem art. 730¹§1 kpc udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Osiągnięcie celu postępowania w sprawie w rozumieniu art. 730¹§2 kpc wiązać należy z rodzajem ochrony

prawnej, której udzielenia żąda się w postępowaniu cywilnym. O istnieniu podstawy zabezpieczenia można, więc mówić wtedy, gdy bez zabezpieczenia ochrona prawna udzielona w merytorycznym orzeczeniu w sprawie okaże się niepełna.

2

Przenosząc powyższe na grunt badanej sprawy sąd I instancji stwierdził, że celem postępowania w niniejszej sprawie jest uregulowanie sprawy zarządu rzeczą wspólną pomiędzy współwłaścicielami, co ma nastąpić poprzez powierzenie zwykłego zarządu nią jednemu ze współwłaścicieli. Wnioskodawcy posiadający udziały we współwłasności wynoszące % części uprawdopodobnili, że są zgodni, by zarząd wykonywał jeden z nich. Uczestnik jak dotąd nie wyraził na to zgody, co jest niezbędne dla dokonania czynności przekraczającej zwykły zarząd rzeczą wspólną jaką jest powierzenie zarządu, a ustanowienie takiego zarządu - biorąc na wzgląd przedmiot współwłasności - jest konieczne dla zapewnienia prawidłowej eksploatacji rzeczy.

Zażalenie na to postanowienie wniósł uczestnik H. S. domagając się jego zmiany poprzez ustanowienie zarządu i powierzenie go osobie trzeciej, spoza współwłaścicieli. W uzasadnieniu podkreślił, że nie zgadza się, by zarząd był sprawowany przez J. G. z uwagi na nieporozumienia między nim a uczestnikiem co do harmonogramu korzystania z jachtu. Dodał też, że nie zostały dotąd rozliczone pożytki z rzeczy wspólnej za lata 2002-2011, mimo stosownych żądań z jego strony. W tej sytuacji jedynie powierzenie zarządu osobie trzeciej zapewni wszystkim współwłaścicielom należyte korzystanie z rzeczy wspólnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

Zgłoszony przez wnioskodawców wniosek należało zakwalifikować jako żądanie udzielenia zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego o dokonanie czynności przekraczającej zwykły zarząd poprzez unormowanie praw i obowiązków stron lub uczestników tego postępowania na czas jego trwania (art. 755 § 1 kpc)

3

Stosownie do ogólnych reguł określonych w art. 730¹ § 1 i 2 kpc, dla udzielenia zabezpieczenia roszczenia niezbędnym, a zarazem również i wystarczającym, jest wykazanie tzw. merytorycznych podstaw zabezpieczenia, tj.: istnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu oraz równocześnie interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia. Okoliczności te wymagają jedynie uprawdopodobnienia.

Dokonując oceny zaistnienia obu przesłanek należy mieć na względzie specyfikę instytucji uprawdopodobnienia, która to stanowi odstępstwo od ogólnej reguły dowodzenia stwierdzonych faktów. Konsekwencją obowiązku jedynie uprawdopodobnienia określonych faktów jest zwolnienie uprzywilejowanej w ten sposób strony od konieczności ich dowodzenia na zasadach ogólnych, tj. z zachowaniem proceduralnych zasad postępowania dowodowego. Cechujący uprawdopodobnienie brak formalizmu służyć ma przede wszystkim przyspieszeniu danego postępowania.

Stosownie zaś do definicji wyrażonej w art. 730¹ § 2 kpc, drugi z warunków -interesu prawnego istnieje, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Nadto, jak stanowi art. 731 kpc, zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia, chyba że ustawa stanowi inaczej. Ustawodawca przewidział jednakże wyjątki od powyższej reguły, dopuszczając w zakresie roszczeń niepieniężnych możliwość zabezpieczenia o charakterze nowacyjnym. Konsekwencją tego rodzaju zabezpieczenia jest stworzenie nowej, prowizorycznej sytuacji, trwającej aż do rozstrzygnięcia sprawy. Charakter taki ma z pewnością przewidziane w art. 755 § 1 kpc unormowanie praw i obowiązków stron na czas postępowania. W takiej sytuacji zabezpieczenie polega częstokroć na tymczasowym udzieleniu wierzycielowi ochrony prawnej, o treści tożsamej z ochroną, jaką ma zapewnić

mu przyszłe orzeczenie rozpoznawane w postępowaniu głównym (zabezpieczenie antycypacyjne). W takim przypadku udzielenie zabezpieczenia tymczasowo zatem zaspokaja roszczenie podlegające zabezpieczeniu.

Rozważając kwestię zabezpieczenia w ten właśnie sposób, należy mieć na względzie dodatkowo obowiązujący obecnie art. 755 § 2¹ kpc. Z regulacji tej wynika wprost, że przepisu art. 731 kpc nie stosuje się, jeżeli zabezpieczenie jest konieczne

4

dla odwrócenia grożącej szkody lub innych niekorzystnych dla uprawnionego skutków.

Reasumując, nowacyjne zabezpieczenie roszczeń może nie różnić się od treści rozstrzygnięcia sprawy (antycypacja przyszłego rozstrzygnięcia), o ile uprawniony wykaże, że bez takiego zabezpieczenia narażony będzie na szkodę albo inne niekorzystne skutki. Interes prawny wyraża się zatem w takiej sytuacji potrzebą uzyskania natychmiastowej ochrony prawnej w celu uchronienia uprawnionego przed szkodą lub innymi negatywnymi następstwami, które dotknęłyby go pomimo ostatecznego wygrania sprawy.

W ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawcy w sposób odpowiedni uprawdopodobnili już we wniosku interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia poprzez tymczasowe uregulowanie praw i obowiązków uczestników na czas postępowania. Celem udzielenia zabezpieczenia nie jest w przypadku przedmiotowego wniosku typowe zapewnienie wykonalności lub skuteczności przyszłego orzeczenia, ale udzielenie uprawnionemu niezbędnej ochrony już w toku toczącego się postępowania ze względu na cel, jaki osiągnięty ma zostać w wyniku ostatecznego rozstrzygnięcia o żądaniu wnioskodawcy. W świetle zasad doświadczenia życiowego niewątpliwym jest bowiem, że w interesie współwłaściciela, wnoszącego o powierzenie zarządu wspólną rzeczą jednemu ze współwłaścicieli, pozostaje zachowanie jej substancji i zapewnienie jej należytej eksploatacji także na czas trwania postępowania.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy zażalenie uznał za bezzasadne i na podstawie przepisów art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc je oddalił.